

162/1920 Sb.

Zákon

ze dne 9. března 1920

o ústavním soudě.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I.

Složení ústavního soudu.

§ 1

Ústavní soud skládá se ze 7 členů, z nichž 3 jmenuje prezident republiky a po dvou vysílají nejvyšší soud a nejvyšší správní soud ze sebe.

Sněmovna poslanecká, senát a sněm Podkarpatské Rusi navrhnou tercia, z nichž prezident republiky vybere po jednom členu.

Dokud sněm Podkarpatské Rusi se po prvé neustaví, jmenuje prezident republiky k návrhu vlády členu, jež navrhovati přísluší sněmu Podkarpatské Rusi.

Členové vysílaní nejvyšším soudem a nejvyšším správním soudem volí se v plenárních schůzích každého z těchto soudů podle příslušných jednacích řádů.

Za každého členu ustanovuje se náhradník a to týmž způsobem jako dotčený člen. Náhradník nastupuje na místo členu, je-li trvale nebo dočasně zaneprázdněn. Podrobnější ustanovení obsahuje jednací řád ústavního soudu.

Členy ústavního soudu, jakož i náhradníky, mohou býti pouze osoby práv znalé, volitelné do senátu, které nejsou členy žádného ze jmenovaných sborů zákonodárných.

Jednoho ze tří členů v odstavci 2. zmíněných jmenuje prezident republiky zároveň předsedou ústavního soudu.

§ 2

Předseda ústavního soudu složí ve schůzi vlády v ruce presidenta republiky slib, že bude přesně a nestranně zachovávat všechny zákony ústavní.

Vykonav slib, svolá předseda do osmi dnů ústavní soud k ustavující schůzi, ve které ostatní členové a náhradníci složí slib stejného obsahu do rukou předsedových, načež zvolí ze sebe většinou hlasů místopředsedu, který zastupuje předsedu, je-li zaneprázdněn neb uprázdni-li se jeho místo. Při rovnosti hlasů rozhoduje předseda.

§ 3

Funkční období členů ústavního soudu činí 10 let a počítá se ode dne ustavující schůze. Funkce členu jmenovaného presidentem republiky k návrhu vlády (§ 1 odst. 3.) trvá až do té doby, kdy za něho bude jmenován jiný k návrhu sněmu Podkarpatské Rusi.

§ 4

Uprázdni-li se za období místo některého členu ústavního soudu, zejména stane-li se některý člen členem zákonodárného sboru, obsadí se místo uprázdněné na zbývající část období stejným způsobem, jak bylo obsazeno původně. Každé uprázdnění oznámí předseda bez odkladu předsednictvu zákonodárného sboru, od kterého vyšel návrh na obsazení místa uprázdněného, po případě soudu, který vyslal členu, jehož místo se uprázdnilo.

§ 5

Členové ústavního soudu mají nárok na náhradu, jejíž výši stanoví vládní nařízení.

§ 6

Sídlo ústavního soudu jest Praha. Potřebný personál pomocný, místnosti a věcné potřeby opatří vláda.

II. Příslušnost ústavního soudu.

§ 7

Ústavní soud jest výlučně příslušný rozhodovati o tom, zdali vyhovují
a) zákony republiky Československé a zákony sněmu Podkarpatské Rusi zásadě článku I. zákona , kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky,

b) prozatímní opatření podle § 54 ústavní listiny, ustanovení odst. 8. lit. b) tohoto paragrafu.

III. Řízení před ústavním soudem.

§ 8

Ústavní soud koná schůze podle potřeby.

Schůze svolává předseda nebo místopředseda jej zastupující a hlasuje.

K nálezu, kterým se zákon prohlašuje neplatným, je třeba nejméně pěti hlasů.

K platnosti jiných usnesení jest třeba přítomnosti předsedy nebo místopředsedy a mimo to aspoň čtyř členů. Při rovnosti hlasů platí mínění, ke kterému se předseda přidal.

Podrobnosti jednání upraveny budou jednacím řádem, na kterém se usnese ústavní soud a který schvaluje prezident republiky.

§ 9

V případě lit. a) § 7 rozhoduje ústavní soud pouze na základě návrhu, který může býti podán toliko od nejvyššího soudu, nejvyššího správního soudu, volebního soudu, od poslanecké sněmovny, senátu neb od sněmu Podkarpatské Rusi.

§ 10

O vznesení návrhu v § 9 zmíněného mohou se příslušní činitelé usnésti nadpoloviční většinou hlasů. Nejvyšší soud, nejvyšší správní soud a volební soud mohou tak učiniti pouze v plenární schůzi.

§ 11

V návrhu musí býti přesně označeno, která ustanovení určitého zákona odporují kterému ustanovení určitého zákona ústavního, nebo která ustanovení určitého zákona usneseného Národním shromážděním nebo sněmem Podkarpatské Rusi překročují ústavně vymezenou působnost těchto zákonodárných sborů.

§ 12

Návrh může býti vznesen (§ 13) pouze do tří let ode dne, kdy zákon, o který běží, byl vyhlášen.

§ 13

Předseda zákonodárného sboru nebo soudu, od kterého návrh vychází, zašle tento návrh ve dvou opisech předsedovi soudu ústavního.

§ 14

Předseda ústavního soudu přikáže návrh některému členu jako referentovi, načež nejdéle do jednoho měsíce ode dne, kdy návrh došel, svolá ústavní soud ke schůzi, ve které se rozhodne, zdali návrh byl podán včas (§ 12) a zdali patří do příslušnosti ústavního soudu.

§ 15

Není-li těchto předpokladů, odmítne ústavní soud návrh.

Jinak vyrozumí dotčené zákonodárné sbory a předsedu vlády a vyzve je zároveň, aby se o

návrhu vyjádřili ve lhůtě nejméně jednoho měsíce a nejvýše tří měsíců. Tato lhůta může být prodloužena ze zvláště závažných důvodů toliko jednou a nejvýše o další tři měsíce.

§ 16

Předseda ústavního soudu svolá nejpozději do dalších tří měsíců ústavní soud k veřejnému ústnímu líčení o předloženém návrhu. O líčení budtež vyrozumění navrhovatel, vláda a zúčastněné zákonodárné sbory. Tito mají právo vyslati k líčení po zástupci.

§ 17

Nevyšle-li některý ze zúčastněných činitelů k líčení svého zástupce, není to projednání návrhu na závađu.

§ 18

Uzná-li ústavní soud po veřejném ústním líčení návrh odůvodněným, vysloví nálezem, která ustanovení určitého zákona jsou v rozporu s kterými ustanoveními určitého ústavního zákona, nebo která ustanovení zákona Národního shromáždění nebo sněmu Podkarpatské Rusi překračují ústavně vymezenou působnost těchto zákonodárných sborů a jsou tudíž neplatná.

§ 19

Nález ústavního soudu dá předseda doručiti vládě.

Ministr vnitra jest povinen do osmi dnů nález bez odůvodnění uveřejniti ve Sbírce zákonů a nařízení.

Současně uveřejniti jest nález s podrobným odůvodněním v úředních listech.

§ 20

Uveřejnění nálezu ve Sbírce zákonů a nařízení má ten účinek, že ode dne uveřejnění zákonodárné sbory, vláda, všechny úřady a soudy jsou nálezem vázány.

§ 21

O platnosti prozatímního opatření podle § 54 ústavní listiny rozhoduje ústavní soud z úřední povinnosti, jakmile mu vládou bude předloženo. O řízení platí obdobně ustanovení předcházejících paragrafů.

§ 22

Zákon tento nabývá účinnosti zároveň s ústavní listinou. Provedení jeho ukládá se vládě.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Švehla v. r.

Klofáč v. r.

Houdek v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Heidler v. r.

Prášek v. r.

Dr. Franke v. r.

Dr. Hodža v. r.

Dr. Winter v. r.

Dr. Veselý v. r.

Sonntág v. r.

Dr. Beneš v. r.

Hapl v. r.

Staněk v. r.

Habrman v. r.